

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi si Dumineca.

Pretulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anu lu XLII

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 7.

Joi, 25 Ianuaru | 6 Februaru

1879.

Brasiovu, 24 Ianuarie (5 Februarie).

Romanii din Dev'a au datu earasi unu semnu de vieatia. Este unu faptu acest'a cu atatu mai imbucuratori, cu catu din acele parti, unde locuiescu mai totu romani, forte puçinu s'a auditu in anii din urma si ceea ce s'a auditu nu era de locu incuragiatoriu pentru cei ce dorescu progressulu poporului romanu. O corespondintia ce o publicamu mai la vale ne da o icóna viua despre aceea, cumu romanii din Dev'a si giuru au inceputu se intieléga, ca adeveratele loru interesse pretindu categoricu, ca se o rupa odata pentru totudeauna cu nepasarea si cu desbinarile, cari impedece ori-ce propasire a singuraticiloru nu mai puçinu, ca a natiunei. Romanii din Dev'a au trebuitu se faca trist'a esperientia, catu de reu si stricaciosu este chiaru pentru societatea unui singuru orasiu, a unui singuru cercu, candu in sinulu seu domnesce neintielegerea, candu acestu reu destructoru róde la radacin'a bunastarei tuturor, ei au trebuitu se se convinga, ca numai o comuna si fratiésca concuclurare póte redicá o societate la nivelulu acel'a, care sei faca possibila aperarea cu succesu a intereselor sale vitale. Felicitamu pe romanii din Dev'a si giuru pentru romanésca hotarire, ce au luatu de a-si dá man'a si de a propasi de aci inainte in strinsa unire spre aperarea intereselor loru culturali si nationali, aruncandu unu velu desu peste neintielegerile din trecutu, si dorimu numai, ca acést'a hotarire se fia firma si se remana nestramutata.

Si in adeveru, ce póte se ilustreze cuvintele *de susu mai bine*, decatu impregiurarea, ca din caus'a neintielegeriloru romanii din Dev'a au trebuitu se traiésca mai multi ani fora ca se se póta bucurá macaru de binefacerea unei societati de lectura! Si câte alte interesse multu mai mari, multu mai ponderóse nu au trebuitu se fia negligeate din caus'a acést'a! Nu voimu inse se intramu in contemplatiuni asupra trecutulu, ca se ne potemu bucurá cu atatu mai multu de scirea, ce ne-o aduce presentulu.

Corespondintele nostru ne mai spune, ca ide'a de asociatiune a petrunsu in tóte paturile societati romane din partile acele. Acést'a ne servece spre indoita bucuria, ca-ci, cumu observa forte bine d. corespondentu, este o garantia pentru viitoru.

In articulu, in care amu aretatu principiile programei nóstre la inceputulu anului trecut, amu disu, ca respinsi din tóte positiunile vietiei publice de statu, ne-a mai remasu unu singuru terenu de activitate nationala, acela alu culturai nóstre nationale romanesci, ca pe acestu terenu trebuie se ne concentramu tóte poterile, trebuie se damu man'a cu totii, aci trebuie se tienemu bine cumpan'a intereselor particulare si se nu lasamu ca aceste se fia exploatate in daun'a intereselor generale de cultura ale poporului romanu, ca-ci numai asiá vomu poté conservá ce mai este de conservatu, fundamentulu culturai nóstre nationale, scólele nóstre sadite si ingrigite cu atat'a sudóre si jertfa.

Se veghiamu — amu mai disu atunci — asupra observarei stricte a legiloru, cari garantéza sub anumite conditiuni esistintia instituteloru de cultura romanesci. Candu vorbieamu asiá, nu credeamu, ca securea, cu care voiescu se de in tulpin'a scóleloru nóstre, era ascutita gat'a.

Romanii din Dev'a si giuru, intielegendu forte bine gravitatea luptei, ce ne astépta acuma si pe terenulu culturalu, au facutu unu pasu, pe care potemu numai se'lu aprobamu si se'lu recomandamu spre imitare romaniloru din tóte partile. Ei adeca au indreptatu o adresa catra Escelenti'a S'a Metropolitulu romaniloru greco-orientali, rogandu-lu ca se intrevina la Maiestatea S'a, pentru ca se nu de aprobarea S'a prea inalta acelui proiectu de

lege, care tinde a maghjarisá scólele nóstre confessionali si vatama totodata constitutiunea esistenta a bisericei ortodoxe romane greco-orientale ca biserica nationala romanésca.

Nu voimu se esaminamu mai de aprópe tenórea si tonulu acestei adrese, dictatu de respectele curtoasiei façia de capulu bisericescu, observamu numai, ca amu fi doritu, ca se fi datu espressiune si acelui faptu simtitu atatu de adéncu de toti, ca natiunea romana si asiá este destulu de nedreptatita si ca, in locu se-i marésca cerculu de libertate, voiescu prin proiectulu din cestiune se faca tabula rasa si cu puçinele drepturi, ce i-au mai remasu.

Dér' póte, ca connationalii nostri din Dev'a si giuru au crediutu, ca acést'a se intielege de sine si este de prisosu de a fi accentuata façia de archipastoriulu loru, care e totodata si inspectoru supremu scolariu. Noi inca suntemu de aceea si parere si suntemu indreptatiti a sperá, ca capii bisericeiloru nóstre de ambe confessionile voru profitá in momentele aceste grave de tóta influenti'a ce este legata de inalt'a loru demnitate spre a informá locurile mai inalte despre adeveratele dorintie si postulate ale poporului romanu si despre infricosiat'a contradicere, in care sta mesur'a de maghjarisare intentiunata cu aceste dorintie si postulate!

Cronic'a evenimentelor politice.

Ne trebuie earasi bani. Pe cine ilu va pune acést'a in mirare? Cine nu are astadi lipsa de bani? Guvernulu ungurescu inca nu se numera intre cei ce suntu multiamiti cu mai puçinu, ci are dincontra din ce in ce trebuintie mai colossale. Unu deputatu opositionalu maghjaru a facutu socotél'a aprocsimativa a sumelor ce le-a inghititu statulu in cei 5 ani din urma si a ajunsu la rezultatulu inspaimantatoriu, ca epoc'a lni Tisza a inmultitu sarcin'a datorieloru statului, pe fie-care anu cu 54 milióne florini. Numai dobéndile imprumuturiloru facute in acesti cinci ani se urca aprópe la 20 milióne florini. Si ce mesuri se ieau façia cu acést'a trista situatiune a financiiloru statului? Se reducu óre cheltuielile? Nici vorba, ci se tractéza pentr'unu nou imprumutu de 100 milióne. „Cuiu cu cuiu se scóte afara“ isi gandesc ministrulu de finencie Szapáry si bate din nou pe la usile bancheriloru. Si ce alt'a mai buna ar' poté se si faca? Armat'a nu se póte tramite acasa, nici statulu ei nu se póte miciorá intrunu momentu tocmai, candu cei din cas'a ce-nusiia dela Vien'a se prepara pentru preambulare pèna la Salonichi. Darile directe nu se potu urcá, ca-ci si asiá sunt destulu de mari; cele indirecte asemenea nu se potu marí, fiindu-cá nu-o concede pactulu dualisticu. Asiadér', cumu dise unu membru alu comisiunei financiare, ar' remané numai a reduce dobéndile, dér' acést'a mesura desperata nu cutéza nimenea se-o recomande. „Stamu reu cu financiele, trebuie se luamu mesuri energice pentru ca statulu se nu devina insolventu.“ Cu asemeni esclamaru a motivatu ministrulu de finencie proiectulu de lege pentru incheierea unui nou imprumutu de 100 milióne. Acestu proiectu va dá ansa la desbateri infocate si multe vomu poté audi si cu ocasiunea acést'a relativu la starea financiiloru statului. Se constata, ca imprumutulu din cestiune se póte face numai sub conditiunile cele mai nefavorabile. Samsarii si bancherii sunt ómeni forte politiciosi, dér' fara profitu mare nu suntu dedati a face nici unu ghesieftu. Ca se póta multiami consortiulu financiaru respectivu, guvernulu pretinde se i se dé o plenipotentia estinsa de a face operatiuni de creditu provisorice. Opositiunea va combata aspru acést'a cerere precumu si conditiunile operatiuni ale imprumutulu, dér' nu-i va ajutá nimicu nici ei, nici tieriei, ómenii lui Tisza voru trebui se voteze legea de imprumutu, ca-ci situa-

tiunea financiara a ajunsu la unu punctu, unde numai incupe multa vorba, ci este necesitate, ca se se procure catu mai in graba bani de ori-si unde, déca este, ca se se mai sustiena solventia statului!

* * *

Precandu diet'a Ungariei se ocupa cu prosaic'a cestiune a imprumuturiloru, parlamentulu din Vien'a plutesce inca totu prin regiunile cele inalte ale tractatulu de Berlin. Adunarea deputatiloru in cele din urma totu s'a „milostivitu“ a dá incuviintiarea s'a acestui tractatu, care acuma se afla inaintea forului mai inaltu a casei domniloru (Herrenhaus) unde dupa tóte prevederile omenesci inca va fi „acceptatu“. Formalismulu desbateri nefructifere asupra tractatulu dela Berlinu a suferitu ici colo o binefacétóre intrerupere. Asia a fostu surprinsu „Reichsrathulu“ intr'o buna dimineatia de scirea, ca deputatulu Alfred cav. de Skene s'a decisu a-si depune mandatulu. Acestu deputatu a jocat unu rolu insemnatu in nou'a era dualistica, dér' desi a acceptatu, ca toti colegii sei, pactulu, mai cu séma ca-ci nu vrea se se strice de totu cu guvernulu, pentru ca avea de gandu se mai incheie cu elu cateva contracte de liferatii de postavu din fabricele sale pentru trebuintiele armatei, totusiu nu a facutu niciodata secretu cu aceea, ca nu-i place nicidecumu dualismulu si se supune lui numai de sila. Candu era inca famosulu sacsonu Beust tare si mare si siedeá inca pe banc'a ministeriala, acolo unde siede acuma Andrassy, delegatulu Skene a disu odata maniatu: „Pe Ministrulu acel'a, care a subscrisu dualismulu a-si voi se 'lu vedu mai bucuros pe banc'a acusatiloru decatu pe banc'a ministriloru!“ D-lu Skene nu si-a schimbatu parerea pèna astadi, ci dincontra s'a „saturatu“ pèna dupa urechi de „nefructifer'a activitate parlamentara dualistica“ si s'a decisu a se retrage in viéti'a privata. Elu scrisu cátra presiedintele clubului progressistu, a carui'a membru era: „Sunt prea marginitu, decatu se potu intielege intieptiunea de statu dualistica; sunt prea betranu decatu ca se caru apa intr'o bute fora fundu — de aceea me punu la odihna.“ Asertiunea acést'a ilustréza catu se póte de bine starea lucruriloru de façia. Cati nu sunt, cari ca si Skene sunt convinsi, ca nu mai merge cu intieptiunea dualistica? — Intr'aceea cris'a ministeriala in Austria a devenitu permanenta. Se dice, ca comitele Taaffe a fostu chiamatu la Vien'a anume pentru ca se ie asupra-si formarea unui nou cabinetu. Taaffe este bine vediutu la curte, este favoritul imperatului, care si-a petrecutu impreuna cu elu anii copilariei. Candu nu se gasesce altu ministru, Taaffe este acel'a, care intotdeauna e gat'a a se pune la dispositiunea monarchului. Si Hohenzwart a fostu chiamatu la imperatulu si insarcinatu cu formarea unui cabinetu, dér' se dice, ca ar' fi declarat, ca e gat'a a sustiené politic'a esterióra a comitelui Andrassy, dér' nu póte se conteze pe spriginulu parlamentulu de façia. Póte inse ca se va delaturá si acést'a pedeca, ca-ci se crede, ca „Reichsrathulu“ va fi in curéndu disolvatu. —

* * *

Pe catu timpu marele auguru din Berlinu cancelariulu Bismarck se uitá cu ochi prietinosi la jocurile republicane din Francia si micii auguri dela Budapest'a erau republicani incarnati si strigau in gur'a mare, ca a loru „convictiune“ este, ca Francia numai cá republica mai are viitoru. Acuma, ca i s'a incretitu fruntea puterniculu cancelariu germanu vediendu cumu se consolidéza republic'a francesca, au inceputu si officiosii nostri se dé din capu si se faca prognosticóne triste Republicei, sustienendu, ca armata francesca n'are simtieminte republicane, ca de aceea se va nasce unu conflictu intre armata si republica, care va dá in fine de capu republicei si

altele de aceste. In numerulu trecut amu reprodu su unele idei ale lui „Pester Lloyd“ relativu la acést'a. Spatiulu nu ne-a concesu de a critica parerile organului lui Andrassy. Elu inca nu credea atunci, candu a adusu acelu articulu in demisiunea lui Mac-Mahon, de aceea a fostu mai moderatu in judecat'a s'a, care in totalu este in adeveru justificata prin starea momentana a lucrurilor. Este cunoscutu, ca armat'a francesa se nutresce inca si acuma de traditiunile gloriose ale erei Napoleonidiloru, ca prin urmare reminiscintiele ei cele mai puternice sunt din timpii, candu monarchi'a era mai tare in Françi'a. Déca inse astadi elementulu monarchicu este preponderantu in armat'a francesa, nu urméza de aici, ca va trebui se fia si mane si poimane. Cestiunea cu comande militare este insemnata si póte produce nemultiamiri la multi siefi de corpuri, dér' ea niciodata nu va deveni o cestiune de existenta pentru Republica. Ce-i ce sustienu acést'a uita, ca, dupa cumu ne dovesce istori'a, patriotismulu poporului francesu, candu a fostu vorb'a de viitorulu patriei sale, nu s'a impededatu niciodata de cestiuni de categori'a a dou'a, cumu este aceea a formei de guvernamentu.

Apoi óre republicanismulu nu a facutu progresse in armata dela 1871 inóce? Ar' fi orbu celu ce n'ar' voi se recunósca acést'a. Dér' celoru dela Berlinu nu le place tóta cestiunea cu demisiunea lui Mac-Mahon, cu alegerea lui Grévy, cu puterea ce o are astadi Gambetta ca siefu alu republicaniloru si de aceea si officiosii nostri incepu a plange asupr'a periculeloru, ce amenintia Republic'a din partea armatei! Bismarck s'a inielatu si in privinti'a acést'a in Françi'a, elu a crediutu, ca republicanismulu va servi numai spre slabirea ei, favorisandu certele interne si preparandu caosulu — ca apoi francesii se vina se se róge de Germani'a se le faca éra si ordine in statu. Ce amagire! Republic'a francesa dupa 7 ani se presenta mai tare, mai consolidata, decatu cumu ar' fi asteptatu si celu mai mare optimistu.

* * *

Scrisóra de demisiune a maresialului Mac-Mahon catra presedintele camerei suna, dupa cumu urméza:

„Inca candu s'a inceputu sesiunea V'a propusu ministeriulu o programa, care, nu numai ca a multiamitu opiniunea publica, dér' se pare, ca fora periculu pentru sigurantia si pentru bun'a administratiune a tierii ar' fi potutu fi votata. Abstragéndu dela ori-ce idea personala, am incuviintiatu acestu programu, ca-ci n'am sacrificatu nici unulu din acele principii, pe cari mi dicta consciintia a le tiené cu credintia. Astadi ministeriulu, crediendu a coresponde vederiloru maiortatii amenduroru camerelor, mi propune mesuri generale in privinti'a comandantiloru superiori, cari le privescu, ca contradicétorie cu interesele armatei, si prin urmare si cu ale tierii; eu nu le potu subscrie. Ori-care altu ministeriu, luat din maiortitatea camerelor, mi-ar' propune aceleasi conditiuni. Credu prin urmare, ca trebuie se scurtezu durat'a mandatului, ce mi l'a incredintiatu adunarea nationala. Mi dau demisiunea ca presedinte alu republicei. Depunendu puterea, me mangaiu cu ide'a aceea, ca in timpu de 53 de ani, cati i-am consacratu servitiulu tierii mele, fia ca militariu fia ca cetatianu, nu m'am condusu de alte sentimente, decatu de simtiemintele onórei, datoriei si alipirii nemarginite cátra patria. Ve provocu, se comunicati decisiunea mea cameriloru. Primiti expresiunea distinsei mele consideratiuni.“

Dev'a, la 13/25 Ianuarie 1879.

Onorate Domnule Redactoru! Multu simtit'a necesitate, de a concentra puterile nóstre morali si uationali; viulu interessu si incuragiatori'a nisuintia ce de unu timpu se manifestéza, pentru inaintarea interesselor nóstre culturali si natiunali, mai in tóte partile locuite de romani; tristeles urmari ale ne'ntie'egerei si amarele esperiintie din trecutulu celu mai de aprópe si firm'a convictiune, ca tóte suferintiele trebuie se aiba finitulu lor, a electrisatu si animile romaniloru acestei parti ale tierii. Erá naturalu acést'a, ca-ci in urm'a atatoru plagi si fatalitati nici ca s'a potutu altu-cumu.

Astu-feliu, sunt in placut'a positiune, a ve poté comunicá, ca ne'ntielegerea, ce atat'a timpu, a fostu pedec'a luptelor nóstre, asta-di, potemu dice, ca nu mai esista intre inteligenti'a nóstra de aici.

Spre a poté dovedí acést'a, speru a fi de ajunsu

a ve aduce la cunoscintia, ca la laudabil'a initiativa a M. O. D. protopopu I. Papiu, inteligenti'a romana din locu, in dóue conferintie prealabile, ce au decursu in cea mai esemplara ordine, a decisu reinfintiarea Societati de lectura romana din Dev'a, si dela 18 Ian. st. n. aceea societate s'a si reactivatu, pe bas'a statutelor sale intarite inca la anii 1871. — Speramu, ca membrii acelei societati voru si niusi, ca ea se progreseze si se aiba rezultate catu mai stralucite, deci dorimu din tóta anim'a, ca aceea societate, se aiba vieatia indelungata si démna de membrii, cari o compunu!

Cu asemene bucuria ve mai potu comunicá si aceea, ca nu numai intelegenti'a, ci si burgesia si poporulu romanu din acestu opidu, a aflatu, ca a sositu timpulu de a se asociá. Ni se spune din parte competentá, ca burgesia si poporulu cu deosebire tenerimea de aici a formatu unu coru vocalu, esercendu-se in cantari bisericesci si natiunale. — Totu atatea semne imbucurátorie aceste, ce ne indreptatescu a sperá in venitoriulu nostru.

Cá de inchiare, si dreptu documentu, de marea ingrigire, ce ne a insuflatu noulu proiectu de lege relativu la nimicirea scóloru nóstre confessionale, ve alaturu aici Adres'a intelegintiei romane de ambe confessiunile din Dev'a si giuru, inaintata, prin M. O. D. Ioane Papiu, Excelentiei Sale Metropolitului Romanulu. Ea suna:

Adres'a cetatianiloru romani din Dev'a si giuru catra Excelentia S'a I. P. S. d. Mironu Romanulu.

Inaltu Présantite Domnule!

Parinte, Archiepiscópe si Metropolitu!

De cate-ori anim'a si sentimentulu nostru a fostu cuprinsu de o neliniste si temere asupra interesselor vitali ale natiunei si bisericei nóstre, — noi, din traditiune si convictiune religioasi, amu luat refugiu totdeun'a, a marturisí acést'a, ca o culpa, spre deslegare si vindecare catra capii Présantiti a s. nóstre biserice.

Noi nu potemu inecá expresiunea de ingrigire, ce audimu si ni se descopere, din tóte partile si chiaru din regiunile cele mai inferioare, si ce ne pasce pe noi cu o frica ingrozitória faça de temerea punerei in lucrare si introducerei in sistemulu statului nostru, a unei legi pentru introducerea limbei maghiare, ca studiu obligatu in tóte scólele confessionale nemaghiare, ce a elaboratu inaltulu ministeriu reg. ungaru de culte si instructiune publica, spre a-o presentá camereloru legiuitórie; si prin acést'a ne simtimu datori consciintiei nóstre romanesci si simtiulu nostru de dreptate faça de bunastarea si inflorirea patriei nóstre, ca se inclinamu inaltele propensiuni binevoitórie ale Excelentiei vóstre asupra atentiunei, ce oredemu ca trebuie se fia descoperita pentru a cercá delaturarea reului si injustitiei, ce se tientesce a ni se impune.

Excelentia! Suntemu siguri, ca cunósceți in inalt'a intieptiune si prudentia a Excelentiei Vóstre, marele reu, ce tiene acést'a introduce intentionata, fora ca se cercamu noi a Vi-lu desvoltá, — dér' in ingrigirea nóstra nemarginita nu potemu se nu ve rogamu se ne permiteti a ve cere atentiunea asupra impregiararii, ca legile patriei nóstre sigilate cu majestatica aprobare a Suveranului nostru monarchu au asigurat inalterabilu in specialu Constitutiunea bisericei ortodoxe gr.-or. ca biserica nationala romana éscá si in acést'a constitutiune este espresu, ca scól'a confessionala face parte integritóre a bisericei, se dotéza si administreza prin insasi biserica, fora nici o ingerintia in afacerile si cultulu ei, din partea regimului statului.

Prin deplorabilulu proiectu de lege inse se intentionéza a se distruge chiaru spiritulu si vocatiunea scólei romanesci confessionale; si déca astadi se face acést'a incercare cruda si va isbuti a castigá valóre de lege, atunci acestu rezultat destructor, suntemu convinsi, nu va oprí actiunea s'a aici, ci in curéndu vomu vedé espusa si insasi biserica confessionala romanéscá la unu asemene atentatu ingrozitoriu.

Biserica si scól'a confessionala a fostu intotdeauna celu mai puternicu radimu alu unui statu crestinu, pentru ca in acele s'a cultivatu iubirea si alipirea, lumina si sciintia spre consolidarea si inflorirea statului; si déca aceste astadi se distruge, va fi imposibilu a nu ne rostogolí spre povernisiulu perirei, ca statu, ca patria si ca natiuni!

Excelentia! Cunoscéndu iubirea de patria, ce ve caracteriséza, — sciindu, cáta mandria si afectiune ve léga de scump'a nóstra natiune si s. biserica, si in fine, fiindu convinsi despre fidelitatea si loialitatea omagiala, ce pururea va fostu credintia catra inaltulu tronu, cas'a domnitória si sacr'a persona a Majestatii Sale Imperatului si Regelui, cu invocarea inaltului titlu, ce portati meritatu, de consiliariu intimu alu Majestatii Sale; pentru aceste facultati, civile de inaltu meritu, nu credemu, ca a-ti incercá fora rezultat, ca se esoperati aceea, la ce ve rogamu cu filiala supunere, ca se aveti gratia a intreveni la Majestatea S'a Imperatulu si Regele, pentru ca se se indure a delaturá dela noi acestu pocalu alu amaratiunei, facéndu, ca se nu dé inalt'a s'a aprobare si sanctiune proiectului de lege in cestiune, ca se póta fi presentatu corpuriloru legiuitórie!

Excelentia! Usiurati de descoperirea acestui flagelu, prin cererea neadmiterei lui se devina vreodata lege sanctionata si avendu credintia firma in parintiescile inalte bunu intentiuni ale Majestatii Sale imperatului si Regelui nostru, sperandu rezultatulu mangaietoriu omagialului nostru reclamu dupa dreptate, Ve rogamu ca si cu acést'a ocaziune se primiti expresiunea inaltei veneratiuni ce avemu onóre a ve conservá.

Ai Excelentiei Vóstre

Datu in Dev'a la 25 Ianuarie st. n.

Pré supusi si devotati fii, cetatiani din Dev'a si giuru.

(Urméza subscrierile.)

Precumu vedeti, temerile nóstre sunt fórté mari, pentru aceea, ne vedemu îndemnatu a recurge la bunavointi'a archiereiloru si fruntasiloru nostri.

Cu totu respectulu ve rogamu si pe D-Vóstra, scrieti, sfatuiti si faceti tóte cele possibile, ca se nu ajungemu si acele dile, candu se vedemu cu ochii perirea celoru mai sacre institutiuni ale nóstre, ca-ci si noi la rondulu nostru ve asiguramu, de totu spriginulu moralu si materialu, de care potemu dispune.

Cassiu.

Romanii in Dobrogea.

„La République française“ scrie cu privire la Dobrogea:

„Romanii, luandu in stapanire Dobrogea, dau probe, catra musulmanii tataru si pomaci din acea regiune, de o lealitate si de generositate mai pre susu de ori-ce lauda. In locu de a i spolia, de a i deposedá, cumu, vai!, s'a facutu la nordulu Balcaniloru atatoru nefericiti tierani, a carora crima e ca au facutu parte din cast'a dominanta, ei le-au inapoiatu pamenturile, pe care le luasera a dou'a di dupa invingerea Turciloru diferiti reu-facatori. Nemultiamiti cu acestu actu de dreptate, care este asemenea si unu actu de politica luminata, ei garantéza sigurantia mahometaniloru, si sunt pe cale de a le acordá, in administratiunea locale, o parte proportiunata cu numerulu lor. Noi felicitamu pe Romani'a pentru inteligenti'a si ager'a s'a imparialitate. Ea face se taca ori-ce prejuditiu religiosu, lucru fórté raru in Oriente, pentru a si conciliá o poporatiune inofensiva si laboriósá in locu de a o dá afara cu brutalitate. Ea se pune mai pre susu de urele de rasa si de religiune; de ca acestu esemplu nu e imitatu si de vecinii sei slavi! Din 800,000 musulmani stabiliti deja in cadrilateru mai romanu abia 80,000 si acést'a trista emigrare n'a fostu, trebuie se recunóschemu, nici decumu de buna voia. Ea a fostu provocata prin vexatiunile cele mai nelegitime, prin amenintari, prin violintie. Acést'a se dovedesce in destulu, prin ceea-ce se petrece in Dobrogea; in locu de a fugi, musulmanii s'au intorsu la vechiele lor locuintie, si chiaru cei de pe fruntari'a bulgara ii urméza, in locu de a se duce spre Constantinopole. Purtarea guvernului romanu e cu atatu mai meritoria in acést'a impregiurare, cu catu ea a trebuitu neapératu se faca nemultiamiti si se provóce numerose ure. Proprietatile musulmane parasite erau ocupate de Bulgari, care le-au inapoiatu legitimiloru loru proprietari cu atatu mai cu mare parere de reu cu catu nu erau ale lor. Bulgarii din principatulu vecinu s'au miscatu de plansurile nefericitoru loru frati deposedati de averea altui'a si, pentru ca Romani'a s'aréta echitabile, ei o acusa de ostilitate sistematica catra nationalitatea lor. Déca inse voru voi se tiena séma, ca doue din trei parti din poporatiunea Dobrogei sunt compuse din Tataru si din Turcu, si ca nu e unu mai mare cuventu, ca acesti'a se fia dominati de o minoritate, de catu ar' fi in a inféodá Bulgari'a la imperiulu moscovitu, voru reveni la simtieminte mai rationabile. Romanii n'au nici unu motivu de-a voi reu Bulgariloru, ale caroru interese generale se confunda cu ale lor; si, dupa dovedile de moderatiune, ce dau in privinti'a musulmaniloru din Dobrogea, amu fi surprinsi, déca si-aru iustrainá pe Bulgari prin vexatiunea inutile.“

Dupa ce amu reprodu su in intregulu seu acestu articulu, pentru care adresamu multiamiri „Republicei française“ — scrie „Romanulu“ — ne credemu datori de-a de clará, ca nu va avé ocaziunea de-a fi surprinsa. Missiunea ce s'a datu Romaniloru in Dobrogea este de-a face se ineteze ostilitatea intre diferitele rasse ce o locuiescu, de-a face se nu mai fia persecutati si persecutori, ci fii buni ai uneia si aceleiasi tieri, si o voru indeplini cu santiania, cautandu se castige simpati'a tuturoru raselor, fara deosebire de religiune séu de nationalitate.

Sciri din Dobrogea.

Dintr'unu satu de 300 familii, cu numele Ostrovu din Dobrogea, care se afla aprópe de fruntari'a Bulgariei de catra Silistria, primescu „Romanulu“ o corespondintia, din care estragemu urmatoriele:

„... Amu asistatu la instalarea autoritatiloru romane in Ostrovu, cu care ocaziune s'a tiena unu serviciu divin pentru Altetiele lon Regale Domnulu si Dómna. Amu fostu fórté

surprinsu, candu amu aflatu, că pēna la 16 Decembre, in Ostrovu la liturghia se pomenea imperatul rusescu. Am visitatu in acēsta plasa scolile si ve marturisescu, că am fostu surprinsu, candu am vediutu, că mai in tōte comunele sunt scōle si acelea sunt frecventate de 20 pēna la 30 de scolari dela 7—15 ani. Carti n'au baietii, că pēna acuma nu li s'au tramisu dela guvernulu centralu. Acēste scōle au nevoia de o rapede organizare sistematica.

„Mai in tōte comunele, unde romanii suntu mai multi, intrég'a comuna vorbesce, canta, simte romanesce si au cu totii aspiratiuni romanesce, gratia pretiloru romani, cari au luptatu contra fanatismulu turcescu si au sciutu se conserve simtiementulu nationalu. Am aflatu in clerulu romanu diu Dobrogea preoti instruiti, luminati, si demni ai altariului ómeni, demni de respectulu celu mai inaltu. Clerulu romanu din Dobrogea, prin moralitate, simplicitate si patriotismu, a potutu luptá atatea secole cu fanatismulu turcescu. Aici in marginea Bulgariei avemu de a face cu ómeni rei, mai dilele trecute unu Bulgaru imbracatu muscalesce batea pe Turci si pe Romani, le luá banii sub cuventu de impositu cātra statulu bulgarescu; fiindu-că la frontiera, pēna adi nu scimu nici noi, nici Russii, nici Bulgarii, care este hotarul intr'unu modu positivu. Pe acestu Bulgaru au pusu autoritatile man'a si au gasitu la elu mai multi bani. Turcii plangeau de bucuria, candu au vediutu, că s'a prinsu acestu tēlhariu de Bulgaru... „Acestu Bulgaru cu alti 3 formara acuma 4 luni o cēta, care jafuiea si omorea lumea fara distinctiune. Pe acestu talhariu l'au reclamatu autoritatile bulgaresci, dēr' Romanii le-au respunsu, că elu fi prinsu pe pamentu romanescu, de aceea trebuie judecatu dupa legile romane. Autoritatile romane prindu mai in fiecare di o multime de pungași si criminali cu arme de valóre, furate de pe la Turci. — Unu Bulgaru mai dilele trecute s'a dusu la unu turcu, i-a luat u banii, l'a batutu si dupa aceea in locu de turbanu i-a pusu in capu o tigare rosita in focu. Acēsta fiēra selbatica a fostu prinsu de autoritatile romane si pedepsita. Bulgarii se pórta cu Turcii in modulu celu mai barbaru le ieau vitele din cosiaru si Turculu se uita cu ochii, dēr' autoritatile au curmatu multu hotiile si talhariile si au intiercatu rapacitatea órdeloru bulgaresci, care credu, că voru incetá cu totu catu mai curendu, desarmanduse Bulgarii cu deseversire.“

Cium'a asiatica.

III. Sciinti'a medicala imparte simptomele Ciumei asiatice in patru stadii dupa diversele semne, pe cari bōl'a le are in casuri tipice, casuri bine exprimate.

1. Stadiulu primu numitu alu invasiunei, adeca inceputulu lucrarei contagiului in organismu omului, se caracterisēza printr'o deprimare (debalezare) corporala si spiritala mare, care consista in ametiēla, dorere de capu cumplita, faci'a fiindu palida espressionea feēiei diformata, ochii turburati, limb'a grōsa si grea, incatu cuvintele nu se potu bine exprima, ambletulu e nesiguru, asia cā nefericitulu face impressiunea unui omu beatu. Icon'a acēsta trista se completēza prin versaturi dese si diarhoe, si cu aceste simptome se finesce stadiulu primu, a carui durata este scurta, numai de cateva óre, si apoi trece iute in stadiulu alu

2-lea: Stadiulu febrilu, care se caracterisēza prin icon'a pré bine cunoscuta a friguriloru, ce in casulu de faci'a pré adeseori suntu frigurile mortii! De o ferbintiēla infricosiaata suferu intregu corpulu, pelea corpului este ardiētoru si uscata, o sete de ne mai stinsu 'lu chinueste, ochii i se inrosiescu, limb'a i se ingrōsie mai tare si se acopere cu unu esudatu uscatu, incatu ti-se pare acoperita cu creta, ba cate odata acestu esudatu straluce cá margeu'a. Pulsulu se iutiesce si se intaresce, ajunge pēna la 120 de batai pe minuta, apoi incepu delirii, cari la unii suntu blande, la altii sgotmōse si furiōse, apoi unu somnu profundu si de o durata lunga o cuprinde pe serman'a victima, nu se mai misca, nu simte, nu este conscia de dorerile, ce-o chinuescu si de pericululu ce-o amenintia. Pentru celu ce suferu si pentru cei d'impregiurulu seu, somnulu acēsta este linistoriu, pentru medicu este unu somnu tristu, care-i rapesece si ultim'a sperantia, cā-ci cu catu durēza mai multu incepu pulsulu a fi mai slabu, mai incetu, semne ce spunu invederatu, cā anim'a, acēsta fontana a vietiei, incepu de a-si perde poterea, incepu de a se paralisá. Slabindu-se astfelu forti'a

animei, si circulatiunea se slabesce si din asta cauza partile corpului mai departate de anima, precumu suntu s. e. degetele peciōreloru si a maniloru, apoi extremitatile incepu a se reci cu totul. Stadiulu acēsta febrilu pōte durá doue pēna la trei dile, apoi bōl'a trece in stadiulu alu

3-lea, stadiulu localisatiunei. In acestu casu ghindurile limphatice (gālcile) dela gātu, de sub-suōra si cele inquali incepu de a se imflá cate odata numai de o parte a corpului, alta-data numai la unu singuru locu, ori pe trupu, cu deosebire pe extremitatile de josu (peciōre) ori pe sediutu se arata imflaturi, de form'a bubōloru comune, cari apoi se inuōie si se spargu esindu dintr'insele unu puroiu tare puturos. In casuri grave se mai adaugu acestor'a inca pete negre-vinetii de estensiune si localisatiune diversa, cari s'au produsu prin difusiunea (esirea) sangelui din arterii ori capillare giuru impregiurulu loru, cari pete se observa mai vertosu pe sub pele (Petechii Vibices, Ekchymosa.) Aceste pete suntu prevestitōre sigure ale mortii.

Alu 4-lea stadiu este stadiulu reconvalescentiei, care se manifesta prin incetarea ferbintiēlei, a setei, a somnului profundu, limb'a incepu a se curati, puroiulu ce curge din bubōne ori bubōie este mai puēinu puturos si mai albu, mai curatu, ran'a si vecinetatea ei este mai curata, apetitulu se reintōrce cu incetulu si pacientulu, ce are ferircirea de ajunge pēna in stadiulu acēsta, incepu de a se reculege, recapatēndu din ce in ce fortiele perdute, consumate prin bōla. Adeseori inse suntu impreunate cu stadiulu acēsta si bōle secundarie, bōle, cari suntu de alta natura, precumu aprinderi de plumuni, Typhusu, abscese prin organele interiore ale corpului, bōla de apa, paralisa (damb'l'a, guta) s. a. In fie-care stadiu mōrtea este posibilu, si candu acēsta vine rapede, inca in stadiulu invasiunei ori in celu febrilu, atunci Cium'a se numesce — pestis siderans. — In casuri astfelu de repentine mōrtea se intempla prin inveninarea si discompunerea sangelui, care este causata prin contagiu.

Mediulōce de vindecare specifice, adeca, cari se fia in stare de a paralisá forti'a contagiului, nu avemu. Mediculu este silitu a combate morbulu in totalitatea s'a, combatēndu simptomele lui, adeca frigurile, prin mediulōce cunoscute, cā antifebriile, precumu este chininulu, salicinulu, bāi reci, ear' imflaturile, bubōnele, prin mercuriu, si candu suntu moi, (cōpte) se deschidu prin cutitu. Efectulu aceste cure, fia facuta chiaru cu cea mai mare precisiune, este minimalu si mediulocu celu mai siguru este separarea bolnaviloru de cei sanatosi asiediandu-i prin barace indepartate, inchiderea teritoriului infectatu prin cordonu militarulu, formarea de Carantine prela barierele suspecte, desinfectiunea canaluriloru scl. Ori si ce comerciulu cu locurile infectate este opritu, obiectele dintr'unu locu infectatu, casele si totu, de ce s'au folositu infectatii, se predau flacariloru.

Numeru prin legi draconice 'i succese Europei in secululu acēsta de a se mantui de Ciuma, care de cateva ori incepu a-o amenintia. Unu esemplu ne va convinge despre asprimea legiloru aplicate si succesulu loru. In anulu 1815 orasiulu „Noja“ din Itali'a de josu a fostu bantuitu de Ciuma. Regimulu indata tramise óste acolo, spre a'lu inchide prin cordonu. Soldatii facura siantiuri in giurulu orasiului, numai drumulu portii principale ramase pentru transportulu nutrementeloru necesari. Sub pedēpsa de mōrte erá opritu celoru din orasiu a esi afara si celoru de afara a intrá. Unu ciuimitu in deliriulu seu sare din patu, fuge si voiesce a trece lini'a cordonului, dēr' sentinelele, cari aveau ordinulu de a trage in ori-care s'ar' apropiá, 'lu observa, tragu asupra si-'lu ucidu. A predá cuiva din orasiu vreunu obiectu erá opritu sub pedēpsa de mōrte. Unu bietu cetatianu aruncá de pe murulu cetatii unu jocu de carti unui soldatu, dēr' ambii, fiindu observati, fura prinsu la momentu si pedepsiti prin mōrte. Tōte casele, in cari intrá Cium'a, cu totul in numeru de 192, au fostu arse pe deplinu la ordinulu regimului. Legi neumane si totusi pré omenesce, cā-ci numai prin legi atatu de aspre se potu coplesi acestu flagelu in loculu, unde se aratá mai antaiu, numai prin astfelu de legi Itali'a si dupa dens'a Europ'a pōte intréga fū mantuita de Ciuma. Pentr'unu statulu, acestu flagelu infernalu, este mai stricatosu, mai devastatoriu, mai teribilu, decatu unu resbelu nefericitu!

Russi'a a si inceputu a aplicá mesurile cele mai severe, vecinile poteri suntu pregatite, timpulu inca este favorabilu pentru noi, deci sperantia nu este desiērtá, cā vomu remanē crutiati de visit'a

acēstui flagelu. Dealtmintrea si toti corifeii medicinei din lume suntu de convingere, că nici unu morbu epidemicu contagiosu nu se pōte reslati, aplicandu bine sistemulu de Carantina si de isolare prin cordonu. Mediulōcele aceste adeverate, că suntu multu costisitorie in aplicarea si in urmarile loru, dēr' mai scumpa este vietia, societatea si individulu pōte perde multu din averea s'a, pōte suferi multe neplaceri si scaderi, totu comerciulu pōte incetá, spaima si tacere trista pōte cuprinde tieri intregi — dēr' voru remanē corpuri si braēie sanatosu si aceste suntu adeverate'a avere a statului!

— n. —

Militia Bulgar'a.

M. S. Imperatul Russiei a aprobatu inca dela 6 Mai 1878 regulamentulu privitoriu la organizarea militiei bulgare. Regulamentulu in chestiune contine urmatorele dispositiuni: 1. Serviciulu militarulu e obligatoriu pentru toti barbatii dela 20 pēna la 30 ani fara deosebire de religiune séu rassa. 2. La inceputu numai Bulgarii voru fi inrolati Turcii se potu rescumpera cu bani; pentru anulu curinte inse, din caus'a miseriei, suntu scutiti si dela acēst'a rescumperare. 3. Acuma la inceputu, din caus'a suferinteloru tierii in anii din urma, numai tinerii de 20, 21 si 22 ani voru fi chiamati la servitiu. 4. Sistem'a e cea teritoriala. Fie-care plasa va formá o drusina (batalionu). Districtulu va dá unu numitu continginte pentru formarea escadrōneloru si baterieloru aceluasi districtu. Drusinele (bataliōnele) voru stationá in capitalele districteloru respective. Cheltueele de echipare si intretinere se voru acoperi din veniturile tierii. Acele venituri fiindu actualmente insuficiente, M. S. Imperatul Russiei a decretatu, că cheltueele se se acopere de o camu-data de casele militare Russesce, carora mai tardiu se li se restituie din veniturile Bulgariei. Cheltueele suntu calculate conformu cheltuelelor armatei russesce. Oficiarii bulgari primescu aceeasi léfa, cā si oficiarii russi. Soldatii bulgari n'au solda. 6. Militia se compune din infanteria, cavaleria, artileria si geniu, dupa cumu urmēza: Districtulu Sof'ia are 5 drusine (bataliōne) de infanteria; 1 sotnia (escadronu) de cavaleria; 2 baterii de campu. Districtulu Vidinu are 4 drusine (bataliōne) de infanteria; 1 escadronu de cavaleria si 1 bateria de campu. Districtulu Tirnov'a are 5 drusine de infanteria; 1 escadronu de cavaleria; 2 baterii de campu si 1 compania de pionerii. Districtulu Ruscicu are 5 drusine de infanteria; 1 escadronu de cavaleria si 1 bateria pedestra. Districtulu Varn'a are 1 drusina de infanteria. 7. Drusin'a numera 1000; escadronulu 150; bateri'a 250 si compani'a de pioneri 250 soldati. In totalu suntu 19 drusine de infanteria, cu 19,000 soldati; 4 escadrōne de cavaleria cu 600; 6 baterii artileria, cu 1,500; 1 compania de pioneri, cu 250; pesta totu 23,350 ómeni. La acēst'a se audaue inca o drusina din Varn'a si o drusina din Sum'l'a, care nu suntu inca formate, cu 2000; prin urmare, sum'a totala e de 23,350 soldati. 8. Fie-care drusina are urmatorii Russi: 1 comandante, 4 capitani, 5 suptu-oficiari, 1 adjutante si 70 soldati. 9. In fie-care escadronu suntu Russi: unu comandante, unu suptu-oficiaru si 10 soldati. Asemenea in fie-care bateria suntu urmatorii Russi: 1 comandante, unu suptu-oficiaru si 49 soldati. In compani'a de pionieri, Russi suntu: unu comandante, unu sub-oficiaru si 43 soldati. Numerulu cailoru in drusina este de 21, in escadronu de 149, in bateri'a de 174 si in compania de pionieri 8. 10. S'a constituitu o drusina pentru formarea de suptu-oficiari si instructori si o compania pentru formarea trupeloru de geniu. 11. O scōla de resbelu a fostu deschisa la Sof'ia. Program'a e aceeasi, cā in scōlele de resbelu russesce. Numerulu eleviloru se urca la 250. 12. Drusinele si sotniele suntu supuse la ordinele guvernatorului militarulu de districtu. Esceptiune face numai drusin'a dela Varn'a, care este pusa suptu ordinele guvernatorului militarulu dela Ruscicu. Bateriele de campu formēza o brigada, care sta suptu comandantele iei speciale. 13. Tier'a ofere militieniloru cuartice, luminari si lemne. — Elevii, studintii si functionarii publici suntu scutiti de servitiu militarulu. Intrebuintiarea de oficiari si soldati russi e neaperata pentru instruirea soldatiloru bulgari.

„Rom.“

Diverse.

(Parastase pentru fericit'a Catarina de Mocioni.) Dupa cumu ne spune „Biserica si Scōla“ se tienū in 14 ale lunei curente in catedral'a din Aradu parastasu de Présantia S'a parintele episcopu alu Aradulu Ioanu Metianu cu asistenti'a tuturor pretiloru din locu pentru sufletulu reposatei Catarina de Mocioni de Foeni si cu acēsta ocaziune Prés. Sa tienū o cuventare in terminii cei mai alesi. — In 13 ale c. se tienū in biserica din Capolnasiu unu parastasu de protopresbiterulu Ioanu Tieraanu, asistatu de 8 preoti totu pentru fericit'a Catarina de Mocioni, cu care ocaziune d. proto-

presbiteru rosti o cuvântare ocazională, în care cu termeni foarte frumoși enumeră meritele și virtuțile cele rari ale defunctei. La finea cuvântării se audiau din gură tuturor cuvintele: Dumnezeu se o ierte și se o odihnească pe această mamă a seracilor și orfanilor, pe această venerabilă matronă a națiunii române!

(Dela Vien'a) primiram dilele aceste dureros'a scire, că renumitul publicist Francis Schuselka a fostu atiusu de paralisa pe partea stanga a corpului și că medicii ar' fi declarat starea lui de foarte îngrijitor. Casulu acest'a ne-a instristatu cu atatu mai multu cu câtu d. Schuselka este unulu din cei mai celebrii și vechi luptatori pentru egal'a îndreptare a popórelor din această monarchia și a imbrașosatu și aperiutu în organulu seu „Reform'a“ caus'a romanilor și cu deosebire a celor din Transilvani'a. Cu bucuria amu aflatu dér', că scirea d'antaiu n'a fostu exactă, că pacientulu se afla mai bine și că este speranția că se va restabili. Dorimu prea stimatulu colegu din totu sufletulu câtu mai grabnică insanatosiare.

(Jules Grévy.) François Paul Jules Grévy, noulu presedinte alu republicei franceze, s'a nascutu la 1813, 15 Augustu, în Montsons-Vaudrez, departamentulu Jur'a, asiadér' actualmente e de 66 ani. Elu studiă în colegiulu dela Poligny și apoi merse se asculte dreptulu la Parisu. În dilele din Iuliu ale anului 1830 se luptă pe baricade și a fostu unulu dintre cuceritorii casarmei „Babylon“. Devenitu avocatulu exercită la baroulu din Parisu o influență însemnată. Deveni repede cunoscutu că aperiutu de diaristi radicali acusat și de „conspiratori“, cu deosebire pledă la 13 Maiu 1839 cu multa artă și știința pentru doi colegi acusat de ai lui Barbés. Guvernulu provisoriu dela 1848 ilu numi comissariu pentru departamentulu, în care se nascu, care 'lu alege apoi în adunarea natională cu 65.150 voturi. Adunarea natională 'lu alege în secțiunea justiției și 'lu facu vicepresedinte. În curându Grévy incepu a trece de unulu dintre cei mai escelenti oratori ai stengei extreme; elu apartinea partidulu de munte (radicalu); se ținea înse departe de socialisti. După alegerea lui Napoleonu de presedinte alu republicei, Grévy trecu în opozițiune, unde combatu cu deosebire expedițiunea Romei. Această atitudine și-o mantienu și în adunarea legislativă. După lovitur'a de statu se retrase în viața privată, la 1868 deveni „bătonier“ a advocatilor din Parisu; în același anu intră apoi în adunarea legislativă a imperiului, unde fu unulu dintre cei mai hotariti adversari ai bonapartismului. După caderea imperatului lui Napoleonu III departamentulu seu natalu 'lu tramise în adunarea natională din Bordeaux, care la 16 Februaru 1871 'lu alege cu 519 voturi din 529 de presedinte, oficiu, ce 'lu pastră pēna în 1873. La 1873, 1 Aprilie, cu ocașiunea desbaterilor relative la constituțiunea comunei Lyon, elu chiamă la ordine pe unu vorbitoriu alu dreptei, în contr'a carui faptu drépt'a protestă cu vivacitate. Grévy declară la această: „Eu cautu a-mi implini cu dreptate datoriint'a; deca d-vóstra nu-mi faceti dreptate voi sci, ce trebuie se facu. Voiu redică sediint'a.“ În diu'a urmatóre 'si depuse oficiulu, dér' fu realesu cu 340 voturi contra 231, cari le intruni Buffet. Din cauza, că avea numai o majoritate atatu de mica față de Buffet, elu refușă alegerea, după care Buffet fu alesu definitivu în 4 Aprilie. După proclamarea noiei constituțiuni Grévy fu alesu în camer'a deputatilor. care 'lu facu presedinte și în care calitate remase pēna la 18 a acestei luni, candu fu alesu cu o majoritate eclatantă de presedinte alu republicei pe 7 ani. După aceste schitari generale Grévy ni se infacisíze cumu este, republicanu și democratulu de principiu și faptu, energicu și imparțialulu în funcțiune. Republic'a francsa nu va poté decatu castigá prin acestu veteranu luptatoriu alu democrației și libertatii.

(Adunarea generală a „Reuniunii romane de gimnastica și cântari“) nu s'a potutu țiené Dumineca în 21 Ianuarie v. din cauza, că d-nii membrii nu s'au prezentatu în numărulu cerutu de statute. Deci conformu § 7 lit. b) din statute a dou'a adunare se va țiené Dumineca în 28 Ian. st. v. la 3 ore după prandiu în edificiulu gimnasiulu romanu. — Comitétulu.

(Cestiunea nationalitatiloru în Russi'a.) Russi'a cea colosală nu patimesce numai de luptele nihilistiloru și ale socialistiloru, ci acum'a 'si ridica capulu și hidr'a nationalitatiloru, calamitatea cea mai mare și bub'a cea mai rea, de care suferă Austro-Ungari'a, acestu statu

mosaicu de nationalitati. În Russi'a cea mare și puternică Russii adevărați nu sunt decatu numai 35,000,000 din 72,000,000, din care se constituie marea imperatua nordică. Dintre toate nationalitatile nerusesci Polonii suntu cei mai multi. Nationalitatile incepu a se miscă și miscarile lor se manifestă în cererea de drepturi politice constituționale. Astfelu în Russi'a cresc, în fiecare di dusmanii interni, pēna candu domnesce arbitriulu și napērc'a (cnuț'a). Se vede, că peccatulu se resbuna, și provēdinti'a divină tramite semne omului îngamfatu, si-lu ameninția cu feliurite calamitati, că se se întorca. Se vede, că a trecut și în Russi'a cea despotică de multu timpulu, în carele ómenii se fia dati, că animalele necuvenitóre în grati'a și disgrati'a unoru clase privilegiate că se-i maltracteze în modulu celu mai brutalu. Foculu acela, care-i place diplomatiei rusesci alu atitiă și sgandarí la vecini, adi mane va arde cu flacari și în interiorulu Russiei în contra tuturor mesuriloru despotice ce le aplica siretulu Gorciacov cu ai sei. Cu minciun'a nu mai potú țiené nici muscalii popórele în freu, și cauta se iea mesuri mai blande, mai parintesci, se introduce la sine acasa domni'a acelor principii, pentru cari a cursu atatu sange în contr'a Turciloru pe campiile Bulgariei.

(Eara tronulu Bulgariei.) Nu credem, că s'au mai ocupatu ómenii atatu cu tronulu vreunei țieri europene, că cu tronulu noulu statu bulgarescu. Pēna acuma au circulatu prin diuare o gramada de candidati, că și candu, Dumnezeu scie, ce țiera minunată ar' fi Bulgari'a, și că și candu Bulgarii ar' fi cine scie ce poporu cu calitati eminente. Puține înse are poporul bulgarescu, că se remnesca omulu la elu, din contra va trebui se tréca înca multu timpulu, pēna candu se va spalá și curati de rugin'a cea grósa și de apucaturile cele stangace. De toate peccatele mostenite dela guvernulu despoticu turcescu se voru curati Bulgarii cu inctulu, numai de netolerantia, fanaticismu și de poft'a de a impilá pe alte națiuni conlocuitoře anevoie se voru poté desbará. Pentru acestu poporu, care a aratatu semne de netolerantia către bietii romani înca sub domni'a turcesca, se batu astadi candidatii, că după o fēta mare frumoasă de maritatu, dér' ni-se pare, că candidatiloru nu li e atatu pentru mirésa, catu pentru nasiulu celu puternicu și banosu, care cu ocașiunea cununiei va face tineriloru bogate daruri și apoi si după aceea la vreme de nevoia, candu se va sculá vreunu vecinu cu cēta asupr'a lor, voru alergá totu la nasiulu. După cele premise nu va prinde mirare pe nime, că și principele Serbiei ar' amblá după corón'a Bulgariei. La acestu planu l'ar' ajutá, cumu dice „Golos“ din Petropole, după o informațiune din Belgradu, chiaru consululu austro-ungaru, care ambla foarte multu cu ministrulu Serbiei Ristici. Se tractéza, de a pune pe Milan, principele Serbiei, pe tronulu Bulgariei. Ristici, în casulu acest'a, ar' luá asupr'a s'a reginti'a în Serbi'a și Austro-Ungari'a ar' dobēndi unu felu de protectoratu asupr'a Bulgariei și asupr'a Serbiei. Că ore va poté reesí Austro-Ungari'a în contra Russiloru, că beati possidentes, este o întrebare foarte mare, pe care în scurtu o voru deslegá evenimentele ce se pregatescu în Orientu.

(Mesurile luate în contra Ciumei.) După telegramele sosite din Petersburg din 1 Februaru st. n. a decisu comitétulu ministerialu rusescu urmatórele mesuri, pe cari le-a incuviintatu imperatulu Alesandru: Arderea satulu Vetlianc'a (din Astrahanu) dislocarea locuitoriloru între marginele carantinei și desdaunarea lor; aceste mesuri se se intinda și asupr'a altoru sate și asupr'a zidiriloru singuratece; deca va cere trebuinti'a administratiunii civile, se-i se dé numai decatu trupele necesare la dispozițiune; tramiterea de impoterniciti speciali cu o comisiune medicală. Impoternicitulu comitete Loris Melicov va funcționá că guvernatorulu generalu alu guvernamentulu generalu ce se va infintiá provisoricu. Pe lēnga deslusirile ce au venitu la guvernele straine s'a cerutu dela Berlin, Vien'a și Londr'a, că se se tramita medici, cari se constata starea epidemiei. — Din Petersburg 2 Febr. se mai telegraféza: La propunerea ministeriului de interne, de a include întregu guvernamentulu Astrahan c'unu cordonu militariu, ministrulu de resbelu a declarat, că este gatá a îndreptá spre scopulu acest'a indata la faci'a loculu trupele necesare (18,000 ómeni) cu toate, că această mēsură poté aduce mare dauna economică Russiei de ostu. Si în alte locuri, cari suntu departe de Astrahan poporatiunea cere crearea de carantine și de cordóne militare. Această

o ceru cu deosebire locuitorii din guvernamentulu Stavropolu. În Moscova a luat reprezentanti'a orasiulu inițiativ'a unoru mesuri prophylactice însemnate. Ea a decisu a incepe neamenatu cu desinfectarea orasiulu, care suferă multu de mardaria. Comisiunea sanitară e susținută de unu mare numeru de specialiști. Pe cale telegrafică s'a comandatu o cantitate enormă de acidu-carbolu, care se va întrebunții pentru mai multe strade din cele mai nesănătoșe. Doue suburbii, se dice, că voru fi cu totul golite și locuitorii voru fi asediați prin satele d'impregiuru pe socoteal'a orasiulu.

Literariu.

(„Higien'a și Scóla“.) Fóia pentru sanetate, morbi, educatiune și instructiune, care apare acuma în Gherl'a în anululu 4-lea, sub redactiunea veteranulu nostru literatu Dr. P. Vasiciu contine în Nr. 1 urmatóriele: Votiv'a tabla. — Cătra cetitori. — Chemi'a. — Artritis. — Bai'ă irică română și rusescă séu de aburi. — Póte-se surpatur'a vindeca. — Diverse.

(„Predicatoriulu saténului romanu“.) care apare în Gherl'a în cursulu alu V-lea sub redactiunea d-lui Pop'a Nicolae Fekete-Negruti contine urmatórie materia. Vocatiunea, demnitatea și detorițiile preotulu. — Predica pe Dumieuc'a I din Paressimi. — Oplu Redemptiunii, tractatu istoricu-dogmaticu. — Armoni'a, poezia. — Bibliotec'a lui Salamanassar, comunicatu prin Alesiu Anderco honorodanulu! — Fericirea Seraciloru. — Pro memoria.

(„Cartile saténului romanu“.) redactatu în cursulu alu IV-lea totu de d. N. F. Negruti au urmatóriele cuprinsu: Destéptate Romane! — Dumnezeu nostru, poezia de I. Lapedatu. — Romanii mari în fapte și puternici în cuvinte. — Paserea din Resaritu, poezia. — Marti sér'a, novela de A. Onaciu. — Despartirea recrutilu, poezia de I. Tripa. — Despre cultur'a cucuruzulu. — Bólele prunciloru. — Cioroboru. — Domnule Szolgabireu, poezia de V. Buticescu. — Dobrogea. — Cersitorii caletori. — Risete și zimbete. — Unele și altele.

(„Siedietória“.) care apare în Budapesta în anululu V-lea sub redactiunea d-lui Iosifu Vulcanu, de doue ori pe luna, contine în Nr. 1 urmatóriele: Carolu I, Domnitorulu Romaniei, cu portretu. — Copil'a dintre Ternave, balada din poporu. — Vacile, datine și credințe romane de S. Fl. Marianu. — Ce e nou în țiera și lume? — Hodoroscu și Troscu. — Calindariu pe jumetate de luna.

BALULU

REUNIUNEI FEMEILORU ROMANE din Brasiovu

se va dá Dumineca în 28 Ianuarie (9 Februarie) a. c. în salonulu otelulu „Nr. 1“. Bilete de intrare à 1 fl. 50 cr. se afla la dd. M. & L. László, H. Zeidner, Arthur Platsko. Bilete de galeria à 4 fl. se afla în comptoarulu d-lui Ioanu Duschoiu. 2—2

12. 1879 R. P. Z.

1—2

Unu locu de pasiunatu pentru vite

după tabelele catastrale de 338 jughere, 1400 □₀ de mare, pe siesu situata, provēdită cu ap'a necesaria și cu umbra, se va dá în arenda cu licitatiune în 16 Februaru st. n. anululu curentu, la 1 óra după amēdiadi, în cas'a sfatulu din Rothbach, pe 3 ani. — Mai deaprópe informéza

Presbiteriulu ev. de Conf. Agsb. în Rothbach.

Victoru Popescu,

advocatu în Brasiovu,

si-are cancelari'a — incepundu din 1-a Februaru st. n. a. c. — „in Brandaria“ (Hinter den Fleischbänken) sub N. C. 316 în același localu, în care a fostu mai demntu cancelari'a domnulu notariu publicu Petru Nemesiu. Brasiovu, în 16/28 Ianuaru 1879. 2—3

Anunciu.

Am onóre a aduce la cunoscința onoratulu publicu, că dela 1 Ianuaru a. c. am deschis cancelari'a advocatiale în Dev'a, Strad'a Margelei Nr. 115. 2—3 Dev'a, la 3/15 Ianuarie 1879.

Franciscu Hossu Longinu, advocatu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 5 Februaru st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.50	Oblig. rurali ungare .	75.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). . .	62.80	„ „ Banat-Timis. . .	80.50
Losurile din 1860 . . .	113.25	„ „ transilvane . . .	75.50
Actiunile bancei nation. . .	778.—	„ „ croato-slav. . .	85.—
„ instit. de creditu . . .	213.—	Argintulu în marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni. . .	116.65	Galbini imperatesci . .	5.56
		Napleond'ori . . .	9.32 1/2
		Marci 100 imp. germ. .	57.60

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu
Tipografi'a: Ioane Gótt și fiu Henriou.